

ZARZĄDZENIE NR 184/11
BURMISTRZA ŚWIECIA
z dnia 17 czerwca 2011 r.

w sprawie konsultacji projektu Programu Aktywności Lokalnej na lata 2011 – 2013.

Na podstawie art.30 ust.1 w związku z art.7 ust.1 pkt.19 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwałą Nr 356/10 Rady Miejskiej w Świeciu z dnia 4 listopada 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami projektów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Kujawsko – Pomorskiego z 2010 r. Nr 198, poz. 2683), zarządzam, co następuje:

§ 1. Przeprowadzić w terminie od 20 czerwca do 29 czerwca 2011 roku konsultacje dotyczące projektu Programu Aktywności Lokalnej na lata 2011-2013.

§ 2. Konsultacje będą prowadzone w następujących formach:

- 1) publikacji projektu Programu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świeciu www.bip.um-swiecie.pl zakładka „organizacje pozarządowe”,
- 2) przyjmowanie pisemnych opinii, uwag i wniosków w biurze Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 3) przyjmowania uwag za pośrednictwem poczty elektronicznej, poczty tradycyjnej oraz faksem.

§ 3. Wykonanie zarządzenia powierza się Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z-ca Burmistrza Świecia

Zbigniew Podgórski

**Załącznik Nr 1 do Zarządzenia 184/11
Burmistrza Świecia z dnia z dnia 17 czerwca 2011 r.**

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ

na lata 2011 - 2013

Świecie 2011

I. Wprowadzenie

W Narodowej Strategii Integracji Społecznej dla Polski zdefiniowano wykluczenie społeczne jako brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, w szczególności dla osób ubogich, które w większym stopniu podatne są na wykluczenie społeczne. Wykluczenie społeczne najprościej mówiąc oznacza wyłączenie z życia społecznego. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące w naszym kraju, ponieważ ze względu na sytuację społeczno – ekonomiczną zagraża wielu osobom i grupom, w tym głównie osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo oraz wychowujących się poza rodziną, bezdomnym, uzależnionym czy osobom opuszczającym zakłady karne.

Problem wykluczenia społecznego prowadzi do wielowymiarowej deprivacji przejawiającej się brakiem lub niedostatecznym poziomem uczestnictwa w głównym nurcie społeczeństwa i dostępem do najważniejszych systemów społecznych takich jak rynek pracy, edukacja, opieka medyczna, zabezpieczenie społeczne. Jego efektem może być zerwanie więzi rodzinnych i społecznych. Powoduje powielanie modelu i dziedziczenie pewnych cech warunkujących pokoleniowy charakter wykluczenia. Wpływa to na powstanie syndromu wyuczonyj bezradności i bierności. Osoby, które tego doświadczyły nie mają umiejętności bądź motywacji, by samodzielnie przezwyciężać swoje trudności, wymagają wsparcia ze strony innych osób lub instytucji. Także nieustannie zmieniająca się rzeczywistość społeczna, wymusza na instytucjach już działających w obszarze polityki społecznej, poszukiwania nowych rozwiązań i usprawniania już realizowanych działań. Taką możliwość daje prezentowany Program Aktywności Lokalnej na lata 2011 - 2013. Jest on narzędziem rozwoju form aktywnej integracji, służącym aktywizacji społecznej i rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej poprzez prowadzenie działań aktywizacyjnych adresowanych do osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją społeczną. W ramach Programu przewiduje się zastosowanie zasiłków i pomocy w naturze, środowiskowej pracy socjalnej, instrumentów aktywnej integracji oraz działań o charakterze środowiskowym.

W realizacji programów aktywności lokalnej stosuje się zestaw instrumentów o charakterze aktywizacyjnym, mających doprowadzić do przywrócenia osób wykluczonych na rynek pracy oraz do ich integracji ze społeczeństwem, poprzez przywrócenie im zdolności lub możliwości zatrudnienia, uzyskanie wsparcia dochodowego oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanymi przez osoby

i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych, a przez to wspierających ich powrót do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Zakończenie udziału w Programie powinno przyczynić się – dla odbiorców tych działań – do wzrostu ich kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych umożliwiających im powrót do życia społecznego, w tym aktywizację zawodową i powrót na rynek pracy.

Prezentowany Program Aktywności Lokalnej na lata 2011 – 2013 stanowi kontynuację zmodyfikowanych działań z 2010 roku.

Program Aktywności Lokalnej na lata 2011 - 2013 zgodny jest z:

1. USTAWĄ Z DNIA 12 MARCA 2004 R O POMOCY SPOŁECZNEJ
2. NARODOWĄ STRATEGIĄ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ DLA POLSKI
3. PROGRAMEM OPERACYJNYM KAPITAŁ LUDZKI NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007–2013
4. STRATEGIĄ INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY ŚWIECIE NA LATA 2005-2015

II. Diagnoza sytuacji problemowej

Gminę Świecie zamieszkuje 33.000 osób, z tego 22,52% to ludność wiejska. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu wynika, że w 2010 roku z pomocy społecznej Ośrodka skorzystały 1.680 rodzin (w tym ze wsi 504 rodziny), tj. 4.294 osoby w rodzinach.

Dominującymi przyczynami korzystania ze świadczeń Ośrodka były:

1. ubóstwo – 1.117 rodzin, tj. 2.968 osób w rodzinach
2. bezrobocie – 846 rodziny, tj. 2.593 osoby w rodzinach
3. niepełnosprawność – 684 rodziny, tj. 1.573 osoby w rodzinach
4. długotrwała lub ciężka choroba – 401 rodzin, tj. 916 osób w rodzinach
5. bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 321 rodzin, tj. 1.219 osób w rodzinach -
- z tego 261 rodzin to osoby samotnie wychowujące dzieci, tj. 858 osób w rodzinach
6. alkoholizm – 120 rodzin, tj. 237 osób w rodzinach.

W ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy Ośrodka aż 286 to rodziny niepełne (liczba osób w tych rodzinach to - 890), stanowi to 20,7% ogółu osób korzystających z pomocy w Gminie Świecie.

Rodziny niepełne z podziałem na liczbę dzieci:

- z 1 dzieckiem – 123 (259 osób w rodzinie)
- z 2 dzieci – 90 (281 osób w rodzinie)
- z 3 dzieci – 46 (191 osób w rodzinie)
- z 4 i więcej dzieci – 27 (159 osób w rodzinie).

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu wynika, że w 2010 roku na terenie Gminy Świecie zarejestrowane były 2.254 osoby bezrobotne, w tym 1.267 kobiet. Tylko 300 osób miało prawo do zasiłku dla bezrobotnych, z czego 126 osób stanowiły kobiety.

Najwyższy poziom bezrobocia dotyczy osób z wykształceniem niepełnym podstawowym, podstawowym i gimnazjalnym – 734 osoby, z czego 334 osoby to kobiety. Wśród osób z wykształceniem zawodowym bez pracy pozostaje 638 osób, w tym 353 kobiety, natomiast wśród osób z wykształceniem średnim 721 osób nie posiada pracy, w tym aż 469 stanowią kobiety. Osoby te często pozbawione są dodatkowych kwalifikacji, które umożliwiłyby podjęcie pracy w innym niż wyuczonym zawodzie.

Poważnym problemem jest wysoka liczba osób bezrobotnych wśród osób młodych (między 18 a 35 r.ż.) – aż 1.302 osoby nie posiadają pracy, z czego 768 osób to kobiety.

Dane te pozwalają stwierdzić, że w Gminie Świecie najliczniejszą grupą osób pozostających bez pracy są osoby młode, często kobiety bez kwalifikacji zawodowych lub z zawodem wyuczonym, który należy do grupy zawodów zwykłych.

Rodziny niepełne, korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu to najczęściej samotne matki, często bezrobotne z powodu braku odpowiednich kwalifikacji zawodowych oraz braku możliwości zapewnienia opieki dzieciom na czas podjęcia zatrudnienia. Żyją na granicy ubóstwa, utrzymując się głównie ze świadczeń rodzinnych, niewielkich alimentów i zasiłków z pomocy społecznej. Z powodu braku partnera życiowego, wychowanie dzieci oraz prowadzenie gospodarstwa domowego jest dla nich ogromnym wyzwaniem, często ponad siły. Często nie radzą sobie z rozwiązywaniem problemów wychowawczych z dorastającymi dziećmi. Czują się niejednokrotnie bezradne, zagubione, bez perspektyw i planów na przyszłość. Próbują „jakoś” sobie radzić - wykazując postawę roszczeniową do systemu pomocy społecznej, niechętnie podejmują jakiegokolwiek propozycje aktywizacji zawodowej. Ponadto pracodawcy niechętnie zatrudniają samotne matki. Są z całą pewnością jedną z grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne. Najczęściej jedyny sposób na życie jaki są w stanie przekazać swoim dzieciom to wyuczona bezradność i postawa roszczeniowa, które prowadzą do dziedziczenia biedy.

Działania w ramach Programu Aktywności Lokalnej z 2010 przyniosły oczekiwane rezultaty i jest nadal duże zapotrzebowanie na tego typu kompleksowe działania aktywizujące. Wszystkie osoby, które podpisały umowę o realizacji Programu – ukończyły go, z tego 12 osób podniosło lub nabyło nowe kwalifikacje zawodowe. Najważniejszymi atutami Programu, które podkreślała większość uczestników była możliwość podniesienia

kompetencji życiowych i umiejętności społecznych, szczególnie rodzicielskich. Istotnym dopingiem do udziału w programie dla niezdecydowanych matek, była możliwość udziału dzieci w koloniach letnich nad morzem. Kilka matek, z największymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi kontynuuje dalej terapię rodzinną pod opieką specjalistów. Ogromnie ważna dla większości samotnych matek była możliwość uczestniczenia w spotkaniach grupy wsparcia z psychologiem. Wszyscy uczestnicy ubiegłorocznego Programu odbyli indywidualne sesje z doradcą zawodowym. Pojawiła się również potrzeba stworzenia możliwości konsultacji z szerszą grupą specjalistów. Nabyte umiejętności w poruszaniu się na otwartym rynku pracy, zwiększenie motywacji i podwyższenie samooceny, aktywizacja społeczna, wzmocnienie umiejętności rodzicielskich oraz ukończone szkolenia zawodowe zwiększyły potencjał i szansę na powrót na rynek pracy uczestników Programu.

III. Cele Programu Aktywności Lokalnej

Cel główny

Celem głównym projektu jest ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego, uzyskanie poprawy i wzrostu aktywności zawodowej i społecznej u osób bezrobotnych, samotnie wychowujących dzieci, korzystających ze wsparcia Ośrodka z terenu Gminy Świecie.

Cele szczegółowe

- zwiększenie poziomu kompetencji osobistych, rodzicielskich i społecznych
- określenie predyspozycji zawodowych i indywidualnej ścieżki rozwoju zawodowego
- nabycie, podniesienie lub zmiana kwalifikacji zawodowych zgodnych z potrzebami lokalnego rynku pracy
- wzmocnienie poczucia wartości i wiary we własne siły
- pobudzenie i zwiększenie aktywności życiowej, społecznej i zawodowej
- zwiększenie motywacji do zmiany i działania.

IV. Przewidywane rezultaty Programu Aktywności Lokalnej

Rezultaty miękkie:

- wzrost poziomu kompetencji osobistych i społecznych oraz wiedzy i motywacji z zakresu poszukiwania pracy,

- zmiana postawy biernej na aktywną,
- zwiększenie poziomu samooceny i samodzielności w kształtowaniu warunków życia,
- poprawa więzi emocjonalnych oraz relacji między członkami rodziny,
- poprawa relacji międzysąsiedzkich,
- wzrost umiejętności gospodarowania zasobami, w tym finansowymi.

Rezultaty twarde:

- uczestnictwo w Szkole Rodzica,
- uzyskanie kwalifikacji zawodowych,
- zorganizowanie grupy samopomocowej dla samotnych matek,
- zorganizowanie punktu konsultacyjnego.

V. Adresaci Programu Aktywności Lokalnej

Program Aktywności Lokalnej jest skierowany do osób bezrobotnych, w wieku aktywności zawodowej, samotnie wychowujących dzieci, , zagrożonych wykluczeniem społecznym, wykluczonych i dyskryminowanych na rynku pracy, korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zamieszkujących Gminę Świecie. Działaniami Programu zostaną także objęte ich rodziny oraz otoczenie. Osoby te znajdują się w trudnej sytuacji rodzinnej, mają problemy osobiste uniemożliwiające im prawidłowe funkcjonowanie społeczne i zawodowe.

Ponadto program będzie oddziaływał na osoby zamieszkujące w środowisku osób wykluczonych (otoczenie osób wykluczonych).

Grupa docelowa projektu zostanie zakwalifikowana do uczestnictwa w programie w drodze rekrutacji i selekcji przeprowadzonej przez pracowników socjalnych.

VI. Opis planowanych działań i metody realizacji Programu Aktywności Lokalnej

Grupa bezrobotnych samotnych matek i ojców, którą planujemy objąć Programem, ze względu na istnienie barier nie do pokonania we własnym zakresie, wymaga zastosowania, oprócz standardowych działań aktywizujących, szeregu działań wspierających ich otoczenie. Bez dodatkowego wsparcia niemożliwe jest aktywizowanie zawodowe tej grupy problemowej. Od potencjalnych uczestników zostaną przyjęte deklaracje o chęci udziału w programie oraz zostaną z nimi spisane umowy. Każdy beneficjent powinien skorzystać co najmniej z jednego instrumentu aktywnej integracji. Zastosowane instrumenty zależne będą od indywidualnej sytuacji osoby objętej Programem. Wybór odpowiednich instrumentów będzie efektem współpracy pracownika socjalnego z Beneficjentem.

W ramach Programu Aktywności Lokalnej przewidujemy zastosowanie:

1. Zasiłków i pomocy w naturze, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej

Planujemy wsparcie finansowe Beneficjentów w okresie realizacji Programu, z którymi zostaną zawarte umowy. Wsparcie zostanie udzielone w formie zasiłków celowych na cały okres udziału w Programie.

2. Środowiskowej pracy socjalnej

Realizowana będzie przez pracowników socjalnych, celem tego działania jest pomoc osobom i rodzinom w środowisku we wzmocnieniu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

3. Instrumentów aktywnej integracji

3.1. Instrumenty aktywizacji zawodowej:

- a) Organizacja i finansowanie usług doradcy zawodowego, trenera pracy;

3.2. Instrumenty aktywizacji zdrowotnej:

- a) Skierowanie i sfinansowanie badań profilaktycznych lub specjalistycznych w związku z możliwością podjęcia zatrudnienia
- b) Skierowanie i sfinansowanie terapii rodzinnej dla rodzin z problemami.

3.3. Instrumenty aktywizacji edukacyjnej:

- a) Skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych

kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiającą aktywizację zawodową (po konsultacji z urzędem pracy) - szkolenia zawodowe będą ściśle dopasowane do potrzeb i możliwości uczestników.

3.4. Instrumenty aktywizacji społecznej:

- a) Organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych – Szkoła Rodzica;
- b) Organizacja i finansowanie uczestnictwa w klubie samopomocy dla samotnych matek;
- c) Organizacja i finansowanie Punktu Konsultacyjnego – korzystanie z porad specjalistów różnych dziedzin.

Działania dodatkowe wynikające z zastosowania instrumentów aktywnej integracji wobec Beneficjentów:

- a. Zorganizowanie opieki nad dziećmi na czas realizacji zajęć poprzez sfinansowanie pobytu dzieci w żłobku lub przedszkolu, ewentualnie zorganizowanie zajęć świetlicowych
- b. Zorganizowanie pobytu dzieci na koloniach
- c. Sfinansowanie dojazdów uczestnikom z terenów wiejskich w celu udziału w Programie
- d. Sfinansowanie wyżywienia dla Beneficjentów podczas zajęć wynikających z zaplanowanej ścieżki reintegracji.

4. Działań o charakterze środowiskowym.

Planujemy organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym czy turystycznym.

Dzięki możliwości zastosowania zróżnicowanych instrumentów aktywnej integracji oraz dodatkowych działań wspierających, wsparcie uczestników Programu będzie znacznie efektywniejsze i kompleksowe.

VII. Czas trwania i harmonogram realizacji poszczególnych działań w Programie Aktywności Lokalnej

Planujemy, że Program Aktywności Lokalnej realizowany będzie dla danej grupy w cyklu rocznym, w ramach projektu „Program Aktywizacji i Wsparcia w Gminie Świecie”

współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Europejskiego Funduszu Społecznego. Poniżej zamieszczono ramowy harmonogram. Czas trwania całego Programu obejmuje lata 2011 do 2013.

RAMOWY ROCZNY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU AKTYWNOŚCI LOKALNEJ												
ROK												
KWARTAŁ	I			II			III			IV		
MIESIĄC	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Podpisanie umów z BO o przystąpieniu do PAL					x	x	x					
Usługi doradcy zawodowego/trenera pracy						x	x	x	x			
Badania specjalistyczne						x	x	x				
Terapia rodzinna							x	x	x			
Trening kompetencji i umiejętności społecznych – Szkoła Rodzica						x	x	x				
Klub samopomocy dla samotnych matek						x	x	x	x	x	x	x
Punkt Konsultacyjny						x	x	x	x	x	x	x
Szkolenia zawodowe									x	x		
Impreza integracyjna							x	x				
Kolonie letnie dla dzieci BO							x	x				
Środowiskowa praca socjalna						x	x	x	x	x	x	x
Zasiłki i pomoc w naturze						x	x	x	x	x	x	x
Konferencja podsumowująca PAL											x	x

VIII. Sposób finansowania realizacji Programu Aktywności Lokalnej

Budżet Programu zabezpieczony będzie w ramach projektu systemowego realizowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeciu pod tytułem: „Program Aktywizacji i Wsparcia w Gminie Świecie” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach środków własnych Gminy Świecie na zasiłki i pomoc w naturze. Szczegółowe wydatki Programu na każdy rok budżetowy zostaną określone we wniosku o dofinansowanie projektu systemowego składanym do Instytucji Pośredniczącej II stopnia przez OPS.

IX. Podział odpowiedzialności za realizację poszczególnych części składowych Programu Aktywności Lokalnej

Jednostką odpowiedzialną za realizację wszystkich części składowych Programu będzie Zespół Projektowy Ośrodka Pomocy Społecznej w Świeciu. Koordynatorem projektu systemowego, w tym Programie jest Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, który będzie nadzorował wszystkie zadania i działania związane z jego realizacją, w tym zlecenie podmiotom zewnętrznym realizacji usług zgodnie z ustawą o finansach publicznych i ustawą Prawo Zamówień Publicznych.

X. Monitoring i ewaluacja

Rezultaty będą monitorowane na bieżąco pod względem jakościowym i ilościowym, aby zapobiec występowaniu nieprawidłowości. Monitoring rezultatów miękkich będzie prowadzony przy wykorzystaniu następujących metod: rozmowy z Beneficjentami ostatecznymi, kontrola list obecności na zajęciach z aktywnej integracji, nadzorowanie realizacji umów w Programie przez pracowników socjalnych, cykliczne kontrole w miejscach realizacji projektu. W przypadku stwierdzenia jakichkolwiek rozbieżności między założeniami a rezultatami na bieżąco będą dokonywane zmiany w przyjętych założeniach lub metodach pracy.

Na zakończenie Programu zostanie zorganizowana konferencja podsumowująca całość podejmowanych działań. Będzie w nim dokonana ocena zrealizowanych przedsięwzięć oraz rezultatów jakie one przyniosły.

Poza tym monitoring i ewaluacja pozwolą zorientować się, czy działania są poprawnie realizowane, przewidzieć pojawiające się problemy, dostrzec jakie zmiany zachodzą w środowisku uczestników, usprawnić zarządzanie projektem, optymalnie wykorzystywać zasoby.

z up. BURMISTRZA

Zbigniew Podgórski
Zastępca Burmistrza